

Sygn. akt I NSK 42/21

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z powództwa Centrum Handlowego „R.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o ustalenie opłaty koncesyjnej,
na posiedzeniu niejawnym w dniu 23 marca 2022 r. w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 11 marca 2021 r.
sygn. akt VII AGa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Centrum Handlowego „R.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 marca 2021 r. Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie sygn. akt VII AGa (...) po rozpoznaniu apelacji pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki od wyroku Sądy Okręgowego w W. z dnia 4 kwietnia 2019 r. w sprawie XVII AmE (...) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że: (a) w pkt 1 oddalił odwołanie Centrum Handlowego R. Sp. z o.o. z siedzibą w S. od decyzji z dnia 16 listopada 2016 r. o ustaleniu opłaty koncesyjnej w wysokości 3 338 zł, (b) w pkt 2

zasądził od Centrum Handlowego R. Sp. z o.o. z siedzibą w S. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki koszty postępowania w wysokości 720 zł; oraz (II) zasądził od Centrum Handlowego R. Sp. z o.o. z siedzibą w S. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki koszty postępowania apelacyjnego w wysokości 540 zł.

Od powyższego rozstrzygnięcia strona powodowa wywiodła w dniu 3 sierpnia 2021 r. skargę kasacyjną. W ocenie powodowej spółki przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania konieczne jest z uwagi na potrzebę dokonania wykładni przepisu § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości opłat i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne którym została udzielona koncesja (Dz.U. 1998, nr 60, poz. 387) wywołującego rozbieżności w orzecznictwie Sądu Okręgowego w W. – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej strona powodowa wskazała, że w orzecznictwie SOKiK ukształtowały się dwie linie orzecznicze w wykładni § 4 ust. 3 powyższego rozporządzenia. Według pierwszej z nich z literalnej treści § 4 ust. 2 i 3 nie wynika, aby mowa w nich była wyłącznie o przypadkach istnienia obowiązku przedsiębiorcy wniesienia pierwszej opłaty od pierwszej udzielonej mu koncesji. Opiera się ono na rozróżnieniu rodzaju opłat koncesyjnych: „pierwsza” opłata koncesyjna jest opłatą inną, niż „coroczna” opłata koncesyjna. Ta pierwsza jest swoistą ceną za samo udzielenie koncesji, zaś opłata coroczna – za wykonywanie działalności objętej koncesją. Nie zachodzi więc przypadek dublowania opłat w roku, w którym przedsiębiorca ubiega się o kolejną koncesję, jako że każda z nich odnosi się do innego zdarzenia. Poza tym art. 39 Prawa energetycznego dopuszcza przedłużenie koncesji dotychczasowej, wobec czego zapobiegliwy przedsiębiorca, który chce uniknąć dodatkowej opłaty koncesyjnej, powinien ten tryb postępowania wykorzystać. Druga linia orzecznicza za punkt wyjścia przyjmuje treść art. 34 ust. 1 Prawa energetycznego, który zobowiązuje przedsiębiorcę do wnoszenia „corocznej opłaty koncesyjnej”. Odczytanie treści § 4 ust. 3 Rozporządzenia następuje więc przy uwzględnieniu regulacji ustawowej, co prowadzi do wniosku, że skoro przepis rangi ustawowej

ustanowił jako zasadę opłatę coroczną, a więc płaconą raz do roku, to delegację ustawową do wydania Rozporządzenia odnoszącego się tylko do wysokości i sposobu pobierania tego typu opłat, należy wyklądać ściśle i tylko w takim właśnie kierunku. Według tej linii orzeczniczej „pierwsza” opłata roczna to „coroczna” opłata koncesyjna, tyle że wnoszona po raz pierwszy po udzieleniu kolejnej koncesji na prowadzenie tej samej działalności.

W ocenie strony powodowej rozbieżność należy usunąć poprzez opowiedzenie się za drugim rozumieniem obowiązku wynikającego z § 4 ust. 3 rozporządzenia. Ponadto przedstawione rozbieżności spełniają przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ustanowioną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – zapadły w takich samych sprawach w takich samych stanach faktycznych przy zastosowaniu tego samego przepisu prawa, a nie jest znane żadne orzeczenie Sądu Najwyższego, które rozbieżność tę by usunęły. Kwestia ta ma istotne znaczenie, albowiem rozstrzyga o obowiązku publicznoprawnym przedsiębiorców wobec Państwa, który nie powinien wykraczać poza wyraźnie ustanowione granice.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przyjęcie skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania nie jest zasadne.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w niniejszej sprawie strona powodowa wskazywała na potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2021, poz. 1805 ze zm.) Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania,

że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 kwietnia 2021 r., IV CSK 564/20).

Nie budzi wątpliwości, iż we wniesionej skardze kasacyjnej jej autor uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania przywołał szereg orzeczeń Sądu Okręgowego w W. – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów potwierdzających występujące rozbieżności w praktyce sądowej. Pominął jednak okoliczność, że przytoczone orzeczenia były nieprawomocne i w wyniku kontroli instancyjnej zostały zmienione przez Sąd Apelacyjny w (...), który odnośnie do wykładni § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości opłat i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, prezentuje jednolitą linię orzeczniczą, która ma porządkujący i ujednolicający wpływ na orzecznictwo Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, nawet jeżeli w przestrzeni prawnej pojawiają się orzeczenia zawierające odmienną interpretację wskazywanych przez skarżącego przepisów. Ponadto w ocenie Sądu Najwyższego, powołanie się na nieprawomocne orzeczenia jest niewystarczające do uznania, że w rozpoznawanej sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności i w rezultacie ujednolicenia orzecznictwa.

W powyższych okolicznościach zdaniem Sądu Najwyższego skarżący nie wykazał, aby w niniejszej sprawie powołane przez niego przepisy budziły poważne wątpliwości wymagające wykładni ze strony Sądu Najwyższego.

Niezależnie od powyższego, w przypadku, gdy w ramach stosowania przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów powstały już określone rozbieżności, skarżący powinien przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 maja 2021 r., I PSK 32/21). W uzasadnieniu analizowanej skargi kasacyjnej strona powodowa nie wskazała, ani nie wykazała, w jaki sposób wykładnia przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów

wpłyne na rozstrzygnięcie sprawy. Również i z tej przyczyny należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod rozwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 w zw. z art. 391 § 1 i w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 14 ust. 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. 2018, poz. 265 ze zm.).